

Grund- og nærhedsnotat

26. marts 2024

Kommissionens omnibusforslag, der regulerer bevillingerne for en række EU-programmer

KOM (2024) 100 og KOM (2024) 301

Nyt notat

1. Resumé

Kommissionen har d. 29. februar præsenteret to forslag, der regulerer bevillingerne for en række EU-programmer i 2025-2027. Forslagene er af teknisk karakter, idet de implementerer de bevillingstekniske justeringer til programmerne, som aftalt ifm. midtvejsrevisionen af EU's flerårige finansielle ramme (MFF) 2021-2027.

For de dele af forslaget, der hører under lofterne for EU's budget, skønnes forslaget i sin nuværende form isoleret at reducere det danske EU-bidrag i 2025-2027 med 100 mio. kr. i det omfang reduktionerne udmontes direkte i Kommissionens forslag til EU's årlige budget. For Brexit-reserven skønnes forslaget at medføre en reduktion i den danske landekonvolut på i størrelsesorden 300 mio. kr. i 2025.

Regeringen støtter Kommissionens omnibusforslag om implementering af den aftalte revision af den flerårige finansielle ramme i 2025-2027.

2. Baggrund

Kommissionen har d. 29. februar 2024 præsenteret sine forslag til justering af de bevillingsmæssige referencebeløb i retsakterne for en række EU-programmer¹.

Forslaget KOM (2024) 100 fremsættes med hjemmel i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde (TFEU) art 77(2) og 79(2) om grænsehåndtering og en fælles immigrationspolitik. Dertil baserer forslaget KOM (2024) 301 sig på

¹ Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EU) 2021/522 af 24. marts 2021 om oprettelse af et EU-handlingsprogram for sundhed (»EU4Health-programmet«);

Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EU) 2021/1057 af 24. juni 2021 om oprettelse af Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+);

Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EU) 2021/1060 af 24. juni 2021 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond Plus, Samhørighedsfonden, Fonden for Retfærdig Omstilling og Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond og om finansielle regler for nævnte fonde og for Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden, Fonden for Intern Sikkerhed og instrumentet for finansiel støtte til grænseforvaltning og visumpolitik;

Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EU) 2021/1139 af 7. juli 2021 om oprettelse af Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond;

Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EU) 2021/1229 af 14. juli 2021 om lånefaciliteten for den offentlige sektor under mekanismen for retfærdig omstilling;

Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EU) 2021/1755 af 6. oktober 2021 om oprettelse af brexittilpassingsreserven.

TFEU art. 43(2), art. 164, art. 168(5), art. 175 og art. 177, som er de relevante bestemmelser til de pågældende programmer.

Kommissionen har fremsat forslaget i hasteprocedure mhp. at sikre juridisk afklaring om programmer ift. forberedelsen af EU's årlige budget for 2025 samt den finansielle programmering i 2026 og 2027.

3. Formål og indhold

Kommissionens forslag vedrører tilpasninger af de bevillingsmæssige referencebeløb for en række EU-programmer. Det bemærkes, at bevillingerne under alle omstændigheder vil skulle fastsættes som led i EU's årlige budget.

Tilpasningerne følger af aftalen om en revision af EU's flerårige finansielle ramme (MFF) 2021-2027², som EU's stats- og regeringschefer enedes om d. 1. februar 2024. Aftalen indebar oprettelsen af Ukraine-faciliteten med støtte til Ukraine i 2024-2027 for i alt 50 mia. euro (løbende priser) samt styrkelse af en række øvrige EU-programmer. Samtidig indebar aftalen en række modgående tiltag, som skulle reducere udgiftspresset på EU-landenes nationale budgetter.

På den baggrund implementerer Kommissionens forslag en række omprioriteringer for 2025-2027, *jf. tabel 1*. Justeringer i 2024 håndteres i regi af Kommissionens forslag til ændringsbudget 1 til EU's 2024-budget (KOM (2024) 0080), *jf. særskilt samlenotat*.

Tabel 1
Justeringer i udgiftsprogrammer 2025-2027 som led i MFF-revisionen, mio. euro (løbende priser)

Budgetkategori	Program	Justering
H2a	Interregionale innovationsinvesteringer	-75,0
H2a	Europæisk urban initiativ	-55,0
H2a	Europæisk Socialfond+ transnationalt samarbejde	-65,0
H2a	Teknisk assistance	-210,0
H2b	Sundhedsprogrammet, EU4Health	-1.000,0
H3	Faciliteten for offentlige sektorlån	-150,0
H3	Den Europæisk maritime, fiskeri og akvakulturfond (EMFAF)	-105,0
H4	Tematisk facilitet under EU's instrument for grænseforvaltning og visumpolitik	1.000,0
Særligt instrument	Brexit-tilpasningsreserven	-584,3
I alt		-1.244,3

Kilde: Kommissionens forslag KOM(2024) 100; KOM(2024) 301.

² Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2093 af 17. december 2020 om fastlæggelse af den flerårige finansielle ramme for årene 2021-2027

Det bemærkes, at MFF-revisionen indebærer yderligere bevillingsmæssige justeringer, herunder vedrørende forskningsprogrammet Horisont Europa samt EU's udviklingsprogram NDICI, der håndteres i regi af forhandlingerne om EU's årlige budget.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vedtog d. 27. februar 2024 aftale med Rådet om justeringerne til MFF-retsakten, samt de underliggende retsakter til Ukraine-faciliteten og Platform for strategiske investeringer i Europa (STEP). Europa-Parlamentet har d. 21. marts oplyst Rådet og Kommissionen om, at man ikke forventer at kunne nå at vedtage de to omnibusforslag (KOM (2024) 100; KOM (2024) 301) inden valg til Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Eftersom der er tale om forslag i relation til EU's flerårige finansielle ramme, kan det kun behandles på EU-niveau. Nærhedsprincippet vurderes derfor overholdt.

6. Gældende dansk ret

Forslaget har ikke umiddelbart konsekvenser for dansk ret. En udmøntning af den flerårige finansielle ramme i form af EU's årlige budgetter vil have konsekvenser for det danske bidrag til EU's budget, som skal opføres på de årlige forslag til finanslov.

7. Konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

For så vidt angår de isolerede justeringer af programmer inden for udgiftslofterne for EU-budgettet skønnes Kommissionens forslag i uændret form at kunne reducere det samlede danske EU-bidrag i 2025-2027 med ca. 100 mio. kr. i det omfang reduktionerne medtages direkte i kommende forslag til EU's årlige budget.

For så vidt angår justering af Brexit-tilpasningsreserven uden for lofterne for EU-budgettet skønnes Kommissionens forslag at medføre en reduktion af den resterende danske landekonvolut på i størrelsesorden 300 mio. kr. i 2025.

Øvrige konsekvenser

Forslaget kan have erhvervsøkonomiske eller samfundsøkonomiske konsekvenser. Forslaget vurderes ikke at have konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Ikke relevant.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at andre lande kan godkende Kommissionens forslag.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter Kommissionens omnibusforslag om implementering af den aftalte revision af den flerårige finansielle ramme i 2025-2027. Regeringen finder det vigtigt, at der tilføres midler til håndtering af migrationsområdet, herunder via instrumentet for grænseforvaltning og visumpolitik. Dertil kommer, at regeringen er positive over for, at MFF-revisionen indebærer omprioritering af en række EU-programmer mhp. at reducere udgiftspresset på nationale budgetter.

Regeringen henholder sig til, at øvrige elementer i MFF-revisionen, som ikke er omfattet af omnibusforslaget implementeres loyalt i regi af EU's årlige budgetforhandlinger.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering d. 15. marts 2024.

Finansministeren tog forhandlingsoplæg på Kommissionens forslag til MFF-revision d. 29. september 2023. Der henvises generelt til oversendt samlenotat d. 21. september. Statsministeren og udenrigsministeren har efterfølgende orienteret om sagen ifm. forelæggelser forud for møder i Det Europæiske Råd (DER) samt Rådet for Generelle Anliggender (GAC).